

Killalankoski

Killalankoskea on muokattu koko matkaltaan mylly- ja uittotoiminnan tarpeisiin. Kaikkiaan 200 m pitkä koski on yläpuoliskolla (100 m) ollut loivavietoinen (kaltevuus n. 0,5 %) ja alapuoliskollaan jyrkempi (kaltevuus n. 1 %). Luoteisrannalla sijainneen myllylaitoksen tarpeisiin on kosken jyrkemmän alapuolikkaan kohdalle kaivettu maalle erillinen myllyuoma. Vesivoimaa ei enää hyödynnetä ja virtaama myllyuomaan on vähäinen.

Loivempaan yläpuoliskoon on luoteisrannan vesialueelle kaivettu/padottu 7...10 m leveä myllyn tulo-uoma. Kaivumaista on kasattu keskiuomaan koko yläpuolikkaan pituinen mutta matalahko patoharjanne, joka padottaa vettä sekä uoman pituus että poikkisuunnassa. Padon harja ja karkein kiviaines seuraa myllyn tulo-uoman rantaa ja saari on hieman kaakkoon viettävä. Padon harjan kohdalle on aikoinaan rakennettu myös lankkurakenteinen tiivisteseinä, mutta se on lahonnut ja kadonnut (historiallinen ilmakuva vuodelta 1948, paikkatietoikkuna.fi). Saaren matalamman ja olevan kaakkoispuoliskon kiviaineksen päälle onkin vuosien saatossa kasautunut veden tuomaa silttiainesta vahvimillaan noin 0,5-1 m vahvasti. Myllyn tulo-uoman vedenpinta on tasakorossa entiseltä koskiniskalta lähtien koko matkaltaan. Padotus tulo-uomasta uoman poikki kosken kaakkoisrannalle on nykyisellään enimmillään 55 cm tulo-uoman loppuosassa padotuksen loiventuessa ylävirtaan päin.

Kosken kakkoisreunaa on koko matkalta muokattu 4...7 m leveäksi uittoväyläksi ja myös tämän väylän perkuuaines on pääosin kerätty uoman keskelle. Tämä aines koostuu alkuperäisen kosken karkeimmista kivistä.

Virtaamia on aikoinaan säädelty sekä uittoväylän suulla kosken yläosassa sijainneella pataoukolla että myllyn vesialueelle kaivetun tulo-uoman alaosassa sijainneella ohituspadolla (historiallinen ilmakuva vuodelta 1948, paikkatietoikkuna.fi). Molemmista padoista on maastossa sekalaisia betonisia jäämiä.

Tulvavirtaamat ovat vuosien saatossa hieman hajottaneet perkuukivikkoja yläpuolikkaan keskivaiheilla ja alapuolikkaan yläosassa, mutta pääosin kivikot ovat pysyneet paikoillaan, eikä tilanne muuttunut ilman aktiivista ennallistamista.

Kosken alaosassa on sijainnut betoniarkuin ja vajerein tuettu ylikulkusilta, josta on säilynyt viis betonista kannatinarkkua. Näistä kaksi on kaatunut tai rikkoutunut. Myös vajereita on edelleen maastossa.

Killalankosken alapuoleisen Juntolan vesivoimalaitoksen säännöstely vaikuttaa vedenkorkeuteen Killalankoskeen saakka. Vesipinnan ollessa ylhäällä, jää kosken alaosaa veden alle ja putouskorkeudeksi maksimissaan noin 30 m matkalta.

Koskessa ei havaittu taimenelle tyypillisiä kutosoraikkoja. Alueella on kuitenkin joitakin lohelle sopivia karkeampia sora-kivipohjia

Koski kunnostetaan suunnitelmapiirustuksen 2.10 mukaisesti (liite 1).

Kosken yläpuolikkaalla uoma on kokonaisuudessaan ylileveä koko uoman kunnostusta ja perkuukivikkojen tasaista levitystä ajatellen. Alueesta muodostuisi virtaamaltaan koskielöstölle liiankin laimea elinympäristö, joka olisi myös vaarassa kasvaa "täyteen" vesikasvillisuutta. Kunnostuksessa lohkarakivitetään myllyn tulo-uoman matalia alku- ja loppuosia ja avarretaan saaren keskiosaan jo kulunutta koskiuomaa siten, että saaren ohittavan kolmen lyhyen koskikynnyksen yhteislevyys on keskiuomaan nähden sopiva. Keskimäisen koskiuoman lisääntyvällä virtaamalla uomaosuuden liettymisen ja kasvittumisen ehkäisyä ja uoman avartumista. Umpeenkasvanutta aluetta myös lohkarakivitetään virtauksen keskinopeuden kasvattamiseksi.

Kosken alapuolikkaalla tavoitellaan vesittävän uoman kokonaislevydeksi noin 25...30 m, mikä on hyvä ja luontainen leveys kosken keskiuomalle. Alkuaikoina koko nykyinen uoma vesitetään uoman keskiosan uittoperkuukivien purkamisella. Loppuosalla sijaitsee ilmeisesti kalliainen tai hyvin karkeakivinen saari, joka jakaa virtaaman kahdeksi haaraksi. Saaren ydin lienee luontainen mutta sitä on myös kasvatettu perkuukivillä. Molempien haarojen leveyttä kasvatetaan uoman laajentamalla saaren reunoja leikkaamalla ja leikkauksesta ja saaresta muutoin löytyvää kiviainesta hyödyntämällä.

Kunnostuksella ei arvioida olevan vaikutuksia yläpuoleiseen vedenkorkeuteen tai joen kokonaisvirtaamiin.

Konekunnostettavan uoman pituus koskessa on 250 metriä. Siirrettävän kiviaineksen määrä on noin 500 m³ ja tuotavan kutosoran määrä 6 m³.

10. Killalankoski	
Pituus	200 m
Putouskorkeus	1,45 m
Keskikaltevuus	0,7 %
Keskivirtaama	8,2 m ³ /s
Pinta-ala	
Niva	900 m ²
Koski	4050 m ²
Yhteensä	4950 m ²

Kunnostuksessa:	
Ainestarve	
Kutosora	6 m ³
Kiviaines ¹⁾	510 m ³
Kunnostettava uomapituus ²⁾	
Konekunnostettava	250 m
Käsin kunnostettava	0 m

1) Kiviaines tarkoittaa paikalla olevaa levitettävää perkuukiveä
2) Kunnostettava uomapituus sisältää myös sivu-uomat

- olemassa oleva ja kokonaisuudessaan tai osin kiivana säilytettävä saari/saaret
- kiivan alueen leikkaus/purku vesialueeksi
- luonnosoraikko, raekoko vaihteleva Ø 10-100 mm
- olemassa oleva tai erikseen mainittuna rakennettava syväne/suvanto,
- perkuukivikko tai olemassa oleva kivikko/iso kivi
- perkuukivikoiden purkusuunta tai muiden kivien siirtosuunta
- uoman virtaussuunnat sekä haluttu virtaamalisäys ja -suunta
- rakennettava kutosoraikko Ø 16-64 mm, vahvuus keskimäärin 30 cm
- rakennettava huokoinen poikaskivikko, kivien keskikoko Ø 10-50 cm tai perkuukivikkoa purettaessa luontaisen jakauman mukaan
- lisättävä lohcare (Ø noin 1 m), sijoituspaikka ohjeellinen, määrä noin 3-8 kpl/100 m² tai perkuukivikkoa purettaessa luontaisen määrän mukaan.
- runsaan vesikasvillisuuden alue tai perkuukivikoiden päällä kasvava runsas heinäkasvillisuus
- perkuukivikoiden päällä kasvava runsas lehtipensaikko

Suunnittelukohte	Piirustuksen sisältö ja numero
Killalankoski	Kunnostussuunnitelma 2.10 LUONNOS
	Mittakaava 1:500 (A1 vaaka)
Sijainti	Suunnittelija
Paimionjoki, Lieto	Arto Hautala
	Piirtäjä
	Arto Hautala
Päivämäärä	Tmi Arto Hautala
11.6.2022	

